УКАЗАНИЯ
към данъчната декларация по чл. 41 от Закона за облагане доходите на физическите лица за 2006 г.

1. Общи указания за подаване на декларацията

Кога се подава декларацията

Декларацията се подава от местни и чуждестранни физически лица, когато през 2006 г. са получили:

- доходи от източници, обхванати в Приложения от 2 до 9 на декларацията. Ако са получени такива доходи и доходи от трудови и приравнени към тях правоотношения, се попълва и Приложение 1;
- доходи от трудови и приравнени към тях правоотношения, изплатени от работодател, който не е задължен да удържа и внася данък по реда на чл. 38 и чл. 50, ал. 1 и 2 от ЗОДФЛ;
- доходи само от трудови и/или приравнени към тях правоотношения, когато ще ползват данъчно облекчение за деца и/или данъчни облекчения по чл. 20, ал. 2, 5, 6 и 7 от ЗОДФЛ;
- доходи от непреработена растителна и животинска продукция, като регистрирани тютюнопроизводители и/или земеделски производители;
- доходи от дейност/и, които подлежат на облагане с окончателен годишен (патентен) данък – в този случай за облагаемия доход от тази дейност/и се попълва само Справка А.

Декларацията се подава и когато:

- през течение на годината е подадена декларация по чл. 45 от ЗОДФЛ, в случаите на прекратяване на стопанска дейност по глава осма от същия закон. В тези случаи данъкът, внесен в 30-дневния срок след подаване на декларацията по чл. 45, се посочва като авансово внесен на редовете в съответните приложения на годишната данъчна декларация;
- данъчната основа за общия годишен доход е под годишния необлагаем минимум, който за 2006 г. е 2160 лв.

Местни и чуждестранни физически лица

Местни физически лица, без оглед на тяхното гражданство са лицата:

- чието постоянно местоживеене е в България. "Постоянно местоживеене" е трайното установяване на физическо лице на територията на България без оглед на времето, прекарано в чужбина за определен данъчен период, когато престоят в чужбина не е свързан с трайно установяване там;
- които пребивават в България повече от 183 дни през всеки 365-дневен период. Физическото лице се счита за местно в годината, в която пребиваването му надхвърли 183 дни;
- лица, които пребивават в чужбина по поръчение на българската държава, на нейни органи и/или организации, на български предприятия и членовете на техните семейства;
- чужди граждани, наети в България от други държави или от международни организации, като дипломатически служители, служители в търговски представителства, в културно-информационни центрове и други с изключение на: членове на персонала на дипломатическите представителства съгласно Виенската конвенция за дипломатическите отношения, членове на консулства съгласно Виенската конвенция за консулските отношения, служители на междудържавни и междуправителствени организации съгласно международния договор, сключен със съответната организация, и членовете на техните семейства, ако е предвидено в международния договор.

Чуждестранни физически лица са лицата, които не са местни физически лица по смисъла на ЗОДФЛ.

Местните физически лица са данъчно задължени за облагаемия си световен доход, получен през данъчната година, произхождащ от източници в България и/или в чужбина, а чуждестранните - само за доходи от източници в България.

Кога не се подава декларацията

Декларацията не се подава, когато са получени **само**:

- доходи от трудови и/или приравнени към тях правоотношения;
- необлагаеми доходи, като: лихви по влогове и депозити в местни търговски банки, клонове на чуждестранни банки, взаимоспомагателни каси, спестовно-кредитни кооперации; лихви и отстъпки от държавни, общински и корпоративни ценни книжа; стипендии в полза на местни физически лица за обучение в страната или чужбина; парични и непарични доходи от социално подпомагане, получени на основание нормативен акт; обезщетения и помощи при безработица; помощи, получени от социални фондове и организации, и други доходи, освободени от облагане по силата на закон;
- доходи по чл. 26, т. 2 – 10 от ЗОДФЛ, обложени с еднократен данък по реда на чл. 40 от същия закон, като: парични и предметни награди от състезания и конкурси, които не са предоставени от работодателя или възложителя на дейността; производствени дивиденти от кооперации и други;
- доходи, обложени с еднократен данък по Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), като: доходи от дивиденти и ликвидационни дялове, начислени в полза на физически лица; социални разходи за сметка на работодателя; доходи на чуждестранни физически лица, посочени в чл. 12, ал. 2, 3 и 5 от ЗКПО.

Декларацията не се подава и в случаите, когато физическо лице има регистрация като едноличен търговец, но през 2006 г. не е осъществявало дейност и през същата година не е получило други доходи, подлежащи на деклариране.

Как се подава декларацията

- лично или чрез упълномощено лице;
- по пощата с обратна разписка;
- по електронен път – чрез интернет с електронен подпис.

Кога и къде се подава декларацията

Декларацията се подава **в срок до 15 април 2007 година:**

- в териториалната дирекция на НАП по постоянен адрес;
- в териториалната дирекция на НАП по адреса на последно пребиваване в България - за чуждестранните лица.

Чуждестранните лица, получили доходи чрез пълномощник, подават данъчна декларация в териториалната дирекция на НАП по постоянен адрес на пълномощника, а когато и пълномощникът е чуждестранно лице – по адреса на последното пребиваване на пълномощника в страната.

Какъв е срокът за внасяне на данъка

Изчисленият данък се внася по сметката на териториалната дирекция на НАП, в която е подадена данъчната декларация, в 30-дневен срок, считано от датата на подаване на декларацията. Данъкът се счита за внесен към датата на заверяване на сметката на териториалната дирекция на НАП.

Ако декларацията се подаде и данъкът се заплати в срок до 31 януари 2007 година, се ползва 5% отстъпка върху сумата за довнасяне.

Данъчно облекчение за лица с намалена работоспособност

Данъчната основа за облагане на доходите на лица с определена от компетентните органи намалена работоспособност от 50 до 100 на сто се определя, като полученият облагаем доход се намалява с двойния размер на необлагаемия годишен минимум. В тези случаи към годишната данъчна декларация се прилага копие от валидно експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, удостоверяващо процента на намалената работоспособност.

Приложения, неразделна част от декларацията

Приложение за еднолични търговци, ако декларатoрът е получил доходи от дейност като едноличен търговец.

Приложение за доходи от източник в чужбина, ако декларатoрът е местно физическо лице и през 2006 г. е получил доходи от източник в чужбина.

Декларация за ползване на данъчно облекчение за деца по чл. 29а, ал. 7 от ЗОДФЛ, ако декларатoрът ще ползва данъчното облекчение за деца.

Справка за окончателния размер на осигурителния доход, ако декларатoрът е самоосигуряващо се лице или се осигурява по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване и през 2006 г. е получил доходи, подлежащи на данъчно облагане, съгласно данните от годишната данъчна декларация.

2. Указания за попълване на съответните приложения (части) на данъчната декларация

За всички приложения

На редовете, където е предвидено да се попълва облагаем доход, се посочва облагаемият доход от източник в страната, получен през 2006 г. **Облагаемият доход, както и данъчната основа могат да бъдат само положителна величина или 0.**

Размерът на осигурителните вноски за довнасяне, изчислен в Таблици 1 и 2 от Справката за окончателния размер на осигурителния доход, се приспада от доходите преди данъчното им облагане. За целта е необходимо да бъдат попълнени съответните редове в приложенията на годишната данъчна декларация.

Редовете, където е предвидено да се попълва данъчно облекчение за дарения до 50 %, се попълват само в случай че е направено дарение в полза на Център "Фонд за лечение на деца".

Редовете, където е предвидено да се попълва данъчно облекчение за дарения до 15 %, се попълват само в случай че е направено дарение за култура. „Дарение за култура” е безвъзмездно предоставената помощ при условията и по реда на Закона за меценатството.

Редовете „Данъчна основа за доходите от източник в чужбина” се попълват само ако са получени доходи от източник в чужбина, данъчната основа за които предварително е изчислена в съответната част от Приложението за доходи от източник в чужбина.

Приложение 1 - доход по Част I

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от трудови и приравнени към тях правоотношения. Приравнени към трудовите са правоотношенията с държавни служители и тези, възникващи между министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи или упълномощени от тях длъжностни лица - от една страна, и служещите в съответните министерства - от друга; правоотношенията между Българската православна църква или друго регистрирано вероизповедание по Закона за вероизповеданията - от една страна, и нейните (неговите) служители с духовно звание - от друга, както и всички лица, получаващи доходи от изборни длъжности.

Приложение 2 - доход по Част II

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от дейност като едноличен търговец. За целта предварително трябва да е попълнено Приложението за еднолични търговци, което е неразделна част от данъчната декларация. Едноличните търговци, регистрирани като тютюнопроизводители и/или земеделски производители, декларират освободените от облагане доходи от непреработена растителна и животинска продукция на ред 1 и 2 от Приложение 7 на декларацията. Едноличните търговци, които имат доходи от източник в чужбина, попълват Справки Ж и/или З от Приложението за доходи от източник в чужбина, ако за тези доходи се прилага съответният метод за избягване на двойно данъчно облагане.

Приложение 3 - доход по Част III

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от извършване на услуги с личен труд (граждански договори), както и от упражняване на свободни професии и занаятчийски дейности, доходите от които не се облагат с окончателен годишен (патентен) данък през 2006 г.

Приложение 4 - доход по Част IV

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от създаване на изобретения, полезни модели и други, регистрирани в Патентното ведомство; създаване на произведения на изкуството, науката и културата, обект на авторско право по Закона за авторското право и сродните му права; ръчно изработени произведения от майстори на художествените занаяти; както и авторски и лицензионни възнаграждения.

Данъчната основа за лицата, упражняващи свободна професия, чийто доход е получен в резултат на дейност, извършвана в продължение на няколко години (научни трудове, художествени произведения, изобретения и други аналогични на тях), може да се определи, като облагаемият доход се раздели на броя на годините, през които съответната дейност е упражнявана, но на не повече от четири. В тези случаи се попълва Справка Г и съответно ред 1, буква "г" и/или ред 5, буква "г" от това приложение.

Приложение 5 - доход по Част V

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от управление и контрол, участие в управителни и контролни органи на предприятия и юридически лица с нестопанска цел, както и доходи, получени от физически лица в качеството им на контрольори и синдици по Търговския закон.

На ред 1, буква "е" се посочват получените тантиеми, изплатени след облагане на печалбата с данък.

Приложение 6 - доход по Част VI

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от отдаване под наем и аренда на недвижимо имущество, намиращо се на територията на страната, както и доходите от източник в страната от отдаване под наем на движимо имущество. Доходите, получени от имущество - съпружеска имуществена общност, се разделят поравно между съпрузите, освен ако със съдебен акт не е предвидено друго.

В доходите, получени по договори за аренда, не се включват тези от възмездно отдаване (предоставяне) на земеделска земя.

Приложение 7 - доход по Част VII

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от отглеждане на животни и птици, пчеларство и бубарство, непреработена продукция от тях и култивирани гъби; горско и водно стопанство и растениевъдство; производство на декоративни храсти и цветя, както и необлагаемите доходи от непреработена растителна и животинска продукция, получени от лица, регистрирани като тютюнопроизводители и/или земеделски производители. Ако получените доходи са от растениевъдство, на редовете, където е предвидено, се посочват засадената площ и средният добив от декар.

Сумата на ред 2 не участва при формиране на данъчната основа по Част VII.

Приложение 8 - доход по Част VIII

В приложението се попълват получените през 2006 г. доходи от продажба и замяна на недвижимо и движимо имущество; продажба на акции, дялове и други участия в търговски дружества, в неперсонифицирани дружества и други форми на съвместна дейност; прехвърляне или прекратяване на предприятие на едноличен търговец.

На редове 1, 3 и 5 се посочва видът на недвижимото имущество, намиращо се на територията на страната, което е обект на продажба. Например: апартамент, къща, вила и т.н. В недвижимото имущество се включва и притежание на идеална част или ограничено вещно право. В случай че е продадено съсобствено имущество, това обстоятелство се отбелязва на съответния ред, като се посочва размерът на притежаваната идеална част.

На редове 8, 10 и 12 се посочва видът на превозното средство, обект на продажба в страната. Например: лек автомобил, камион, яхта и т.н.

Данъчната основа при продажба или замяна на недвижимо имущество и пътни, водни и въздухоплавателни превозни средства е разликата между продажната и по-високата от фактическата или актуализираната цена на придобиване. Актуализирана цена на придобиване за недвижимото имущество е данъчната оценка, а за пътните, водните и въздухоплавателните превозни средства - застрахователната стойност. "Застрахователна стойност" на превозно средство е пазарната цена, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество към момента на издаване на удостоверението за застрахователната стойност на вещта. За всяко останало движимо имущество данъчната основа е разликата между продажната цена и актуализираната с общия индекс на потребителските цени, обявени от НСИ, цена на придобиване.

"Собственият капитал на предприятието" е разликата между балансовата стойност на активите и балансовата стойност на пасивите на предприятието.

Приложение 9 - доход по Част IX

Приложението се попълва за получени пенсии и/или суми от фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване при придобиване на право на пенсия; доходи от временно отстъпване ползването на права, като права по договори за лизинг, франчайз, факторинг и други.

"Франчайз" е съвкупност от права на интелектуална (включваща индустриална) собственост, отнасящи се до търговски марки, търговски имена, фирмени знаци, изработени модели, дизайни, авторско право, ноу-хау или патенти, за да се използват за препродажба на стоки и/или за предоставяне на услуги за крайни потребители. "Факторинг" е сделка за закупуване на парични вземания за доставка на стоки или услуги, чрез договор за цесия. Купувачът (фактор) поема риска от събирането на вземанията и получава определено възнаграждение (лихва, комисиона).

При определяне на облагаемия доход за получени пенсии и/или суми от фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване при придобиване на право на пенсия, е необходимо да се има предвид, че не се облагат и съответно не се декларират доходите, съответстващи на частта от вноските, за които не е ползвано данъчно облекчение по реда на ЗОДФЛ, както и доходите от инвестиции на активите на доброволните пенсионни фондове.

Справка А

Справката се попълва от лица, които през 2006 г. са извършвали дейност, доходите от която подлежат на облагане с окончателен годишен (патентен) данък и данните от нея не участват при формирането на данъчната основа за общия годишен доход.

Във връзка с предвиденото годишно изравняване на вноските за ДОО, за ДЗПО в универсален пенсионен фонд и за ЗО е необходимо да се формира облагаем доход за извършваните патентни дейности съобразно начина, по който са осъществявани дейностите (като: едноличен търговец; упражняване на занаятчийска или друга дейност) и съгласно съответстващите правила, предвидени в ЗОДФЛ за тези източници на доход. Ако е извършвана патентна дейност като едноличен търговец, на редове 2 и 3 от Справката се вписват исканите данни по Отчета за приходите и разходите. Облагаемият доход на ред 4 от справката се определя, като финансовият резултат от патентните дейности се преобразува по ред, аналогичен на реда в Справка № 1 от Приложението за еднолични търговци.

При определяне на облагаемия доход, за целите на тази справка, може да се ползва ксерокопие на съответното приложение, в което биха се декларирали доходите, ако не се облагаха с окончателен годишен (патентен) данък (Приложение за еднолични търговци, Справки № 1, 3 и 4 - ако дейността е осъществявана като едноличен търговец; Приложение 3 - за занаятчийска дейност или извършване на услуги с личен труд). Ако се ползва ксерокопие на Приложението за еднолични търговци, сумата на ред 7 от Справка № 1 от същото ще бъде облагаемият доход, който следва да се пренесе на ред 4 в тази справка.

Ксерокопието не се прилага към данъчната декларация.

Пример: Ако за 2006 г. доходът от занаятчийска дейност, който подлежи на облагане с окончателен годишен (патентен) данък, е 5000 лв., облагаемият доход ще се изчисли по следният начин: 1. Определят се нормативно-признатите разходи - 5000 лв. х 35% = 1750 лв. 2. От дохода, получен от занаятчийската дейност, се приспадат нормативно-признатите разходи (5000 лв. - 1750 лв.= 3250 лв.) 3. Сумата 3250 лв. представлява облагаемият доход за целите на тази справка, който се вписва на ред 8. Данните за фирма, седалище и адрес се попълват само от еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон.

В колона 3 на съответните редове се посочва видът на всяка от извършваните патентни дейности. Например: а) търговия на дребно б) машинописни услуги и т. н.

В колона 5 на съответните редове се попълва адресът по местонахождение на обекта, в който е извършвана дейността.

Ред 9 се попълва от физически лица, осъществявали патентна дейност, без да са регистрирани като търговци, чиято дейност не може да се определи като упражняване на свободна професия или занаятчийска дейност. Такива са например физическите лица, нерегистрирани по Търговския закон, които извършват продажба на вестници и списания; оказват услуги със земеделска и горска техника и други.

Справка Б

Справката се попълва от лица, които през 2006 г. са притежавали акции и дялови участия в задгранични дружества, място на стопанска дейност и недвижима собственост в чужбина, независимо от периода на притежаване. На ред 4 от колона 4 се попълва видът на дейността. На съответните редове в колона 8 се посочва цената на придобиване в левове, изчислена по курса на БНБ към датата на придобиване.

Справка В

Справката се попълва от лица, които през 2006 г. са променили основното си жилище. "Основно жилище" е жилището, което служи за задоволяване на жилищните нужди на данъчно задълженото лице и на членовете на неговото семейство постоянно или преимуществено поне 3 години от последните 5.

Справка Г

Справката се попълва от лица, упражняващи свободна професия, получили доход в резултат на дейност, извършвана в продължение на няколко години (научни трудове, художествени произведения, изобретения и други аналогични на тях), когато са избрали да разделят получения облагаем доход по реда на чл. 22, ал. 2 от ЗОДФЛ. На съответните редове в колона 5 се записва брутният размер на дохода, а в колона 6 - броят на годините, през които е осъществявана дейността, но на не повече от четири.

В колони 7, 8, 9 и 10 се вписва облагаемият доход по години за всеки вид произведение. Същият се получава, като доходът, посочен на съответния ред в колона 5, се раздели на броя на годините, записани в колона 6.

На ред 5 се записва облагаемият доход за съответните години, получен като сбор от сумите, вписани в колони 7, 8, 9 и 10. Облагаемият доход за 2006 г. се разпределя в зависимост от източника на дохода. На ред 5, буква "а" се попълват доходите от източник в страната, а на ред 5, буква "б" - доходите от източник в чужбина.

Справка Д

Справката се попълва от лица, които през 2006 г. са направили дарения (включително чрез работодател) при условията на чл. 28 от ЗОДФЛ, за които ползват данъчно облекчение в Приложения 1, 3, 4, 5, 6 и 7 от данъчната декларация. На ред 19, в колона 3 се посочва общата сума на направените през годината дарения, а в колона 4 – общата сума на данъчното облекчение за дарения, ползвано в приложенията към декларацията.

Данъчното облекчение се ползва, при условие че лицата, предоставили дарението, нямат ликвидни и изискуеми данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски към 31 декември 2006 г.

Справка Е

Справката се попълва от лица, които през 2006 г. са внесли (включително чрез работодател) суми за лични вноски по договори за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и доброволно осигуряване за безработица, както и по договори за доброволно здравно осигуряване и премии/вноски за застраховки "Живот" и рента" и застраховки "Живот", свързани с инвестиционен фонд, за които, на основание чл. 20, ал. 2 и 5, чл. 21, ал. 1, т. 2 и чл. 22, ал. 1, т. 3 от ЗОДФЛ, ползват данъчно облекчение в приложения 1, 2, 3, 4, 5 или 7 от данъчната декларация.

На редове 1 и 3 в колона 6 се посочва внесената сума в левове по видове вноски/премии и отделно за всеки осигурител/застраховател, а на редове 2 и 4 – общата сума. По аналогичен начин се попълва и колона 7, като се посочва размерът на ползваното данъчно облекчение в приложенията към декларацията.